

Nr 31

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1959/60, i vad avser utrikesdepartementets verksamhetsområde.

(1:a avd.)

Statens allmänna fastighetsfond

1:o) **Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t beträffande kapitalbudgeten (bilaga 24, punkt 1, s. 1—5 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1959) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att på angivna villkor inköpa fastigheten 17 rue Barbet-de-Jouy i Paris, dels ock till Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen för budgetåret 1959/60 anvisa ett investeringsanslag av 2 660 000 kronor.

Vid utgången av budgetåret 1957/58 förefanns å anslaget en icke disponerad behållning av 1 542 000 kronor. Sedan för budgetåret 1958/59 anvisats ett belopp av 2 580 000 kronor under detta anslag stod följaktligen till Kungl. Maj:ts disposition den 1 juli 1958 för hithörande ändamål ett sammanlagt belopp av (1 542 000 + 2 580 000) 4 122 000 kronor. Av detta belopp har sedermera förskottsvis disponerats 250 000 kronor för utrednings- och projekteringsarbeten m. m. för en ny svensk beskickningsanläggning i Moskva (150 000 kronor) och en ny sovjetisk beskickningsanläggning i Stockholm (100 000 kronor) i enlighet med vad som angavs i 1958 års statsverksproposition (bil. 24 s. 3). Som vidare anmäldes i nämnda proposition kommer under innevarande budgetår att för nybyggnaderna i New Delhi och Tokio disponeras (1 000 000 + 900 000) 1 900 000 kronor. Av resterande medel (4 122 000 — 250 000 — 1 900 000) 1 972 000 kronor har 250 000 kronor reserverats för nybyggnaden i Moskva och återstoden för det i 1958 års statsverksproposition berörda tomtköpet i Paris.

För budgetåret 1959/60 beräknar byggnadsstyrelsen medelsbehovet för nybyggnaden i New Delhi till 450 000 kronor, i Tokio till 550 000 kronor och

i Moskva till 500 000 kronor. Sistnämnda belopp avser projekteringsarbeten och materialleveranser m. m., som skall ske från svensk sida.

Beträffande de i 1958 års statsverksproposition i övrigt berörda fastighetsfrågorna framhålles i huvudsak följande.

Lokalfrågan för beskickningen i Rio de Janeiro har kommit i ett nytt läge, sedan brasilianska staten beslutat anläggande av den nya huvudstaden Brasilia. De främmande beskickningarna har därvid erbjudits tomter inom en särskilt avdelad diplomatenklav i den nya huvudstaden. Själva nybyggnadsfrågan kommer att bli föremål för en särskild utredning, och mer preciserade uppgifter torde kunna föreläggas 1960 års riksdag.

Beträffande frågan om beskickningens i Warszawa ökade lokalbehov har förhandlingarna om inköp av en grannfastighet icke lett till resultat. För närvarande utreds därför möjligheterna att ordna denna lokalfråga genom om- och tillbyggnad av den befintliga fastigheten. Dessa arbeten jämte erforderlig iståndsättning bör om möjligt genomföras under budgetåret 1959/60.

Även andra behov kan bli aktuella under det närmaste budgetåret, varvid särskilt må nämnas iståndsättning och ombyggnad av beskickningsfastigheten i Madrid, vilket aktualiserats i samband med det senaste sändebudsskiftet. Med hänsyn till byggnadens otidsenliga planlösning och i övrigt åldersstigna installationer kan lokalerna icke längre sättas i tillfredsställande skick enbart genom normala reparations- och underhållsarbeten. En förberedande utredning har visat, att byggnaden bör bli föremål för en genomgående iståndsättning och delvis ombyggnad. Med hänsyn till att fastigheten i sitt nuvarande skick endast kan utnyttjas i begränsad omfattning, är det angeläget att erforderliga iståndsättnings- och ombyggnadsarbeten kan påbörjas redan under budgetåret 1959/60. Inom sändebudsfastigheten i Haag erfordras vissa moderniseringar avseende installation av hiss, brandsäkring av vindsvåning samt nyinredning av ekonomilokaler. Slutligen må nämnas, att byggnadsstyrelsen utreder frågan om en nybyggnad av kansli för beskickningen i Addis Abeba. Även detta nybyggnadsprojekt kan bli angeläget att utföra under nästkommande budgetår.

Den i föregående års proposition omnämnda försäljningen av kanslifastigheten Ulmenallee 96 i Köln har kunnat genomföras till ett förmånligt försäljningspris av 150 000 västmark, i svenskt myntslag motsvarande 185 000 kronor. Detta belopp har såsom kapitalåterbetalning tillgodoförts Statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond. Departementschefen har vidare omnämnt, att Kungl. Maj:t den 17 januari 1958 mottagit en donation å 18 000 sydafrikanska pund (omkring 260 000 kronor) för inköp för svenska statens räkning av en sändebudsbostad i Kapstaden. Därest det icke visar sig möjligt att förvärva en tillfredsställande fastighet i Kapstaden, må medlen enligt donationsvillkoren disponeras för annat statligt ändamål inom Sydafrikanska unionen. Byggnadsstyrelsen utreder för närvarande möjligheterna att förvärva lämplig fastighet.

Paris. Som redan tidigare anmälts (prop. 1952: 152 s. 8) är de nuvarande beskickningsfastigheterna i Paris, 58 avenue Marceau och 25 rue de Bassano — inrymmande såväl sändebudsbostad som kansli m. m. — icke i ett tillfredsställande skick. En ingående utredning har visat, att man av såväl ekonomiska som praktiska skäl icke kan ernå en godtagbar lösning av beskickningens lokalfråga genom en ombyggnad och iståndsättning av de nuvarande fastigheterna, vilka närmast är att rubricera som rivningsobjekt. Utredningen har givit vid handen, att en rationell lösning av beskickningens lokalfråga bör ske genom en nybyggnad på en för beskickningsändamål lämplig tomt. De nuvarande beskickningsfastigheterna, som genom sitt läge i ett alltmer utpräglat affärsdistrikt representerar ett betydande marknadsvärde, skulle därvid försäljas. Enligt av beskickningen införskaffade uppgifter uppskattas försäljningsvärdet för närvarande till omkring 3 500 000 kronor.

De under en följd av år bedrivna undersökningarna rörande möjligheterna att finna en lämplig tomt har resulterat i att förhandlingar upptagits om inköp av fastigheten 17 rue Barbet-de-Jouy. Byggnadsrätten för denna fastighet, som upptar en tomtyta av 1 748 m² jämte vissa äldre byggnader, medger en nybyggnad som kan inrymma hela det nuvarande lokalbehovet för sändebudsbostad och kansli m. m. Härutöver kan jämväl planeras för framtida eventuella behov av lokalutvidgningar. Ursprungligen begärdes för denna fastighet ett pris av 2 600 000 kronor inklusive omkostnader, varvid förutsattes att fastigheten vid tidpunkten för försäljningen vore fri från hyresgäster. Sedermera har emellertid förhandlingarna baserats på ett försäljningspris av 2 300 000 kronor under förutsättning av att köparen svarar för hyresgästernas avhysning. Med hänsyn till den ekonomiska vinst som sistnämnda alternativ skulle innebära, har de fortsatta förhandlingarna resulterat i att beskickningen bemyndigats förhandla om ett förvärv av fastigheten till detta pris. Sedan Kungl. Maj:ts tillstånd därtill lämnats den 6 november 1958, undertecknades den 8 och 14 november 1958 en preliminär överenskommelse (»compromis») om fastighetens försäljning till svenska staten. Detta tillstånd har lämnats med förbehåll för riksdagens godkännande i enlighet med de riktlinjer, vilka framgår av riksdagens bemyndigande till Kungl. Maj:t år 1952 (prop. 1952: 152; SU 106; rskr 209) att inköpa och försälja fastigheter för utrikesrepresentationen. Förbehållet har accepterats av säljaren utan att någon kostnadsökning härigenom vållats.

Överenskommelsens huvudvillkor är följande: a) köpeskillingen uppgår till 2 170 000 kronor; b) av köpeskillingen erlägges en handpenning av 186 000 kronor vid den preliminära överenskommelsens undertecknande; c) överenskommelsen skall bekräftas av svenska regeringen senast den 30 juni 1959; om ej, återgår köpet och handpenningen tillfaller säljaren; och d) återstoden av köpeskillingen erlägges senast den 10 juli 1959. Kostnaderna för det föreslagna fastighetsförvärvet inklusive arvode till säljarens ombud beräknas till 2 270 000 kronor. Härtil torde komma notariella kostnader för köpets avslutande samt vissa utgifter vid utrymning av lägenheterna.

Såsom framhållits i tidigare propositioner i ämnet kan man vid beräkningen av medelsbehovet under ifrågavarande anslagstitel icke utgå från vissa konkreta förslag. Medelsanvisningen torde i stället få grundas på allmänna statsfinansiella bedömanden under beaktande av att Kungl. Maj:t bör ha medel till förfogande för ett rationellt genomförande av det fastighetsprogram, varom här är fråga. Det är uppenbart, att i det föregående angivna och eventuellt nytillkommande fastighetsfrågor tillsammans är av alltför betydande omfattning för att kunna lösas inom ramen för de anslag, som kan beräknas stå till förfogande under nästkommande budgetår. Med beaktande av anslagsbehovet för nybyggnaderna i New Delhi, Tokio och Moskva samt fastighetsköpet i Paris föreslås, att förevarande investeringsanslag för budgetåret 1959/60 uppföres med ett belopp av 2 660 000 kronor.

Utskottet. Med hänsyn till vad som efter verkställd utredning framkommit synes man, såsom av propositionen framgår, av ekonomiska och praktiska skäl icke kunna ernå en godtagbar lösning av beskickningens i Paris lokalfråga genom en ombyggnad och iståndsättning av de nuvarande fastigheterna. Utskottet har efter att ha tagit del av handlingarna i ärendet funnit skäl tala för departementschefens förslag om inköp i berörda syfte av byggnadsrätten till den i propositionen omförmälda fastigheten vid rue Barbet-de-Jouy. Mot de angivna huvudvillkoren i den preliminära överenskommelsen rörande försäljningen av ifrågavarande fastighet synes utskottet icke något vara att erinra. Förslaget tillstyrkes alltså. Avsikten är att sedermera å tomten uppföra en nybyggnad för beskickningen. Till denna byggnadsfråga, som icke torde bli aktuell förrän om några år, kommer riksdagen framdeles att få taga ställning.

Vid sin prövning av de beräkningar i övrigt, som ligga till grund för det under förevarande punkt äskade anslaget, har utskottet funnit motiverat, att detsamma uppföres med av Kungl. Maj:t föreslaget belopp. Såsom förutsatts i 1952 års riksdagsbeslut i samband med det lämnade bemyndigandet för Kungl. Maj:t att inom ramen för anvisade medel inköpa, uppföra och iståndsätta fastigheter för utrikesrepresentationen bör Kungl. Maj:t jämväl för nästa års riksdag anmäla, vilka åtgärder som i här ifrågavarande avseenden vidtagits under det närmast förflutna budgetåret.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att på angivna villkor inköpa fastigheten 17 rue Barbet-de-Jouy i Paris;

b) till *Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen* för budgetåret 1959/60 anvisa ett investeringsanslag av 2 660 000 kronor.

2:o) **Uppförande av kanslibyggnad för beskickningen i Ankara.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 5 och 6) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett investeringsanslag av 340 000 kronor.

Efter framställning av turkiska staten har beskickningsfastigheten i Ankara blivit föremål för en tomtreglering, som betingats av omläggning av till fastigheten gränsande trafikleder. Detta har skett dels genom markkompensation, dels genom att svenska staten erhållit ett kontantbelopp av 180 000 turkiska pund. Detta belopp avser huvudsakligen nuvärdet av den befintliga kanslibyggnaden, vilken genom vägomläggningen måste nyuppföras på annan plats inom tomten. Motvärdet i svenskt myntslag till 180 000 turkiska pund uppgick i december 1958 till 340 000 kronor. Utsikter synes emellertid föreligga att erhålla en högre ersättning än 180 000 turkiska pund, varom beskickningen i Ankara förhandlar med vederbörande turkiska myndigheter. Ersättningsbeloppen bör såsom kapitalåterbetalning tillgodoföras Statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond.

Med hänsyn till angelägenheten av att utan dröjsmål åter erhålla en ny kanslibyggnad, kommer byggnadsstyrelsen att utföra en närmare utredning av frågan om uppförande snarast möjligt av ett dylikt kansli.

Medel för detta ändamål synes böra anvisas redan för budgetåret 1959/60.

Utskottet. På av departementschefen anförda skäl vill utskottet tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Uppförande av kanslibyggnad för beskickningen i Ankara* för budgetåret 1959/60 anvisa ett investeringsanslag av 340 000 kronor.

Fonden för förlag till statsverket

3:o) *Utförande av beskickningsanläggningar i Moskva och Stockholm.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 6 och 7) att till ifrågakommande ändamål för budgetåret 1959/60 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor.

I 1958 års statsverksproposition anmäldes, att svenska och sovjetiska regeringarna preliminärt överenskommit att utbyta tomter och å desamma åt varandra utföra beskickningsanläggningar. Denna överenskommelse preciserades i ett avtal, vilket undertecknades av de båda regeringarna den 27 mars 1958. Avtalet förelades riksdagen för godkännande med proposition 1958: 135. Riksdagen lämnade sitt godkännande den 26 april 1958 (rskr 248).

Jämlikt avtalet skall kostnaderna för den svenska beskickningsanläggningen i Moskva bestridas av Sovjetunionen med undantag för de utgifter, som projektering av den svenska anläggningen samt användandet av svenskt material och svensk arbetskraft medför. Kostnaderna för den sovjetiska beskickningsanläggningen i Stockholm bestrides på motsvarande sätt av Sverige med samma undantag som för den svenska anläggningen i Moskva.

Enär Sovjetunionens anläggning i Stockholm väntas bli större än Sveriges anläggning i Moskva, skall kostnaderna avräknas enligt en särskild

metod. Detta förfarande innebär i korthet, att Sveriges anläggning i Moskva kommer i stort sett att kosta statsverket lika mycket som om den hade uppförts i Stockholm. Den mellanskillnad, som uppkommer genom att den sovjetiska anläggningen förutsättes bli större än den svenska anläggningen, förskötteras av Sverige, som emellertid gottgöres genom delbetalningar av Sovjetunionen under arbetets gång i fyra lika rater.

Överenskommelse har träffats om tidplan för anläggningarna. Densamma förutser bl. a., att byggnadsarbetena påbörjas den 1 juni 1960. Den totala byggnadstiden har fastställts till två år, d. v. s. anläggningarna skall ha färdigställts den 1 juni 1962.

Några preciserade kostnadsuppgifter rörande den *svenska anläggningen* i Moskva kan icke lämnas förrän den i tidplanen redovisade kostnadsberäkningen verkställts. Såsom tidigare framhållits under punkt 1 har i avvaktan på preciserade kostnadsuppgifter bl. a. medel för projektering m. m. av den svenska beskickningsanläggningen förskötterats från anslaget till Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen. Ytterligare medel härför torde få förskötteras från samma anslag även under budgetåret 1959/60.

För täckande av byggnadskostnaderna för den *sovjetiska anläggningen* torde medel under budgetåret 1959/60 få ställas till förfogande från Fonden för förlag till statsverket. På samma sätt torde de medel för projektering av den sovjetiska anläggningen och för iordningställande av den för anläggningen avsedda tomten, vilka såsom under punkt 1 anförts förskötterats från anslaget till Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen, fr. o. m. ingången av nästkommande budgetår i stället bära förskötteras från förevarande anslag.

Från och med budgetåret 1960/61 torde totalkostnaderna för båda anläggningarna kunna överblickas och samtliga utgifter redovisas under och förskötteras från förevarande anslag i avvaktan på slutlig ekonomisk uppgörelse. Under instundande budgetår bör upptagas ett belopp av 3 000 000 kronor.

Utskottet vill erinra om att 1958 års A-riksdag godkänt en den 27 mars 1958 undertecknad överenskommelse mellan Sverige och Sovjetunionen om utförande av beskickningsanläggningar i Moskva och Stockholm. Mot det i anledning härav för nästa budgetår äskade anslaget av 3 miljoner kronor synes icke något vara att invända.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utförande av beskickningsanläggningar i Moskva och Stockholm* för budgetåret 1959/60 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor.

Stockholm den 13 februari 1959

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Gillström, Boman, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Sundelin, Thun, Bergman, Holmqvist, Pålsson, Rikard Svensson, Söderberg, Palme, Bengt Gustavsson och Thorsten Larsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Akerström, Staxäng, Persson i Växjö, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, Almgren, Nihlfors, fru Lewén-Eliasson, herrar Heckscher, Lassinantti, Larsson i Hedenäset, fröken Vinge och herr Gustafsson i Uddevalla.